

§ Slabé místo textu: Tuto informaci jsem viděl pouze na teletextu ČT převzatou z ČTK, byl zde ovšem uveden nevěrohodný údaj 3 000 knih do 3. třídy. Usoudil jsem, že nepůjde o knihy, ale o stránky. Ač jsem se snažil, nikde jsem se nedostal k zpřesněným informacím a o jaký komentář vlastně šlo. Přesto mi to připadá jako skvělý motivační motor „Akce 3000“ - načíst si své strany. Proto jsem to tak ponechal, i když údaj není ověřený...

4.5 Metoda I.N.S.E.R.T.

Hana Košťálová

Metoda insert slouží pro vyhodnocování informací v textu, který žáci čtou. Učí žáky tomu, aby byli ostražití vůči textům, aby je četli vždy přemýšlivě a aby zvažovali, zda mohou informacím v textu důvěřovat, nebo je třeba je dále ověřit a doplnit.

Instrukce pro žáka

Čtete text. Hned při prvním čtení si dělejte k textu poznámky. Poznámky dělejte pomocí značek takto:

✓	Udělejte fajfku na okraji textu, jestliže určitá informace v textu potvrzuje, co jste věděli nebo si mysleli, že víte.
-	Udělejte minus, jestliže je informace, kterou čtete, v rozporu s tím, co víte nebo co jste slyšeli. Tímto znaménkem můžete označit také nějaký rozpor uvnitř textu.
+	Udělejte plus, jestliže informace, kterou se dozvíte, je pro vás nová a zároveň důvěryhodná.
?	Udělejte otazník, jestliže se objeví informace, které nerozumíte, která vás mate nebo o které byste se chtěli dozvědět více.

Až si budete dělat během čtení znaménka, nemusíte označit každou informaci, kterou text obsahuje. Můžete skončit s jednou nebo dvěma značkami na odstavce, někde více, jinde méně. Volte ty informace, které vám samotným budou připadat důležité nebo zajímavé.

Označujte informace v textu hned při prvním čtení! Nepostupujte tak, že si nejdřív přečtete text a pak se k němu vrátíte.

Diskuse ve dvojicích o označených informacích

Po samostatné četbě vytvoří žáci dvojice. Ve dvojicích se vrátí na začátek textu a pomocí značek ho znovu projdou. Porovnájí postupně, které informace si jeden nebo druhý člen dvojice označil a také porovnájí, který typ značky použil. Navzájem si vysvětlí, jak si vybrali konkrétní informaci a proč použili právě tu značku, kterou použili. Když žáci znovu procházejí text podle značek, mohou buď postupovat chronologicky textem bez ohledu na typ použité značky, nebo mohou nejprve projít informace, které si označili jako známé, pak informace nové a důvěryhodné, pak informace rozporné a pak informace matoucí (s otazníkem). Nemusejí procházet podrobně všechny značky – učitel může například zadat, že si mají najít od každé značky tři informace v každém textu a porovnat je.

Diskuse v celé třídě o označených informacích

Po práci ve dvojici může učitelka vyzvat žáky v celé třídní skupině, aby uvedli několik příkladů informací podle typu značky, již si informaci ve svém textu označili. Například může nechat zaznít po třech informacích od každé značky – každou informaci přednese jiný žák. Ostatní žáci se mohou vyjádřit k tomu, zda si také označili stejnou informaci a zda ji označili stejně, nebo použili jinou značku. Podle času může proběhnout diskuse v celé třídě o informacích nejasných apod.